

P. H. MULLER

THOMAS J. BARNARDO

(1845-1905)

Thomas Barnardo behoort, met Elisabeth Fry, Josephine Butler, George Müller en anderen tot de groote figuren uit de historie der Inwendige Zending in de negentiende eeuw. Met de genoemden heeft hij gemeen een brandende liefde tot de gevallen, verwaarloosde, verloren mensch, een liefde, die ook bij hem wortelde in de liefde, welke Christus hemzelf betoonde. Telkens zien we in de geschiedenis der Inwendige Zending, dat de krachtigste aansporing tot christelijk-socialen arbeid uitgaat van het zelf gered-zijn om te redden.

Bij deze menschen geschiedt, wat feitelijk bij ieder van ons behoort plaats te vinden: het gelooven in Jezus Christus heeft onmiddellijk daden tot gevolg, waarin de vernieuwende kracht van dat geloof zich bewijst en bewijzen wil. Dat is zoo bij Elisabeth Fry, die tot de vrouwen in de gevangenis gaat; bij Josephine Butler, die opkomt voor de gevallen en misbruikte vrouwen. Maar het is ook het geval bij die twee groote mannen des gebeds en van het bergen-verzettende geloof: George Müller en Thomas Barnardo, wier arbeid in de achterbuurten der groote Engelsche industrie- en havensteden in de eerste plaats en vóór alles het kind gold. Het verwaarloosde kind, de arme wees uit de slums zochten zij en poogden het te redden. Niet in de eerste plaats ten behoeve van de maatschappij, doch om Christus' wil en voor Hem. Niet het verlangen om de wereld te verbeteren dreef hen, maar de liefde van Christus, Die het verlorene zoekt en behouden wil. Hun werk is constructief ten behoeve van de samenleving, de natie omdat het Koninkrijk Gods in hun denken de eerste plaats inneemt.

Een vergelijking van de arbeid, die George Müller met zijn Weeshuizen te Bristol ondernam met het werk, dat Barnardo deed in de huizen van Stepney Causeway en elders, toont, dat er veel overeenkomst is bij markant verschil. Op een paar punten, die een uiteenlopend inzicht van principieelen aard bewijzen, willen we terloops wijzen.

Müller weigerde zijn leven lang, voor zijn altijd groeiende werk giften te vragen. „Ik ben geen bedelaar voor het werk des Heeren”, zeide hij. Maar Barnardo, zeker niet minder een man, die geheel uit het geloof leefde, achtte zijn arbeid een publieke, ja een nationale aangelegenheid, waarbij aller daadwerkelijke, financiële hulp met volle recht mocht worden ingeroepen.

Moeten we nu zeggen, dat Müller's gedachten juist waren; dat ze b.v. van meer geloof getuigden? Of hebben we te kiezen voor Barnardo's, naar sommiger opvatting zakelijker inzicht?

Ik geloof dat het bij dit principieele verschil van inzicht tusschen deze beide Christenen niet gaat

om een „of — of”. Wel mogen we — en dat met dankbaarheid — opmerken, dat God in Zijn genade en liefde Zijn leiding en zegen kennelijk aansloot bij de inzichten, de mate of wijze van gelooven, waardoor beider werk gedragen werd. Het is, of God en Müller en Barnardo tegemoet komt. Daarin ligt een bemoedigende, versterkende gedachte, óók voor ons. Want het geloof van die beide mannen werd telkens weer wél op de proef gesteld en getoetst, daardoor ook gelouterd; nooit echter werd het beschaamd!

Een tweede verschil typeert de beide mannen niet minder duidelijk, doch weer van een andere zijde. Terwijl Müller zijn pupillen allen dezelfde godsdienstige opvoeding gaf, hield Barnardo steeds rekening met de verschillende kerken en gemeenschappen. Des te merkwaardiger is het, dat en Müller en Barnardo tot de Plymouth-Broeders, en wel tot de z.g. Open Broeders behoorden, met wier geestelijk type hun persoonlijke vroomheid bepaalde trekken gemeen had.

Thomas John Barnardo behoorde tot een heel oude, gegoede familie van zeer gemengd ras en was het negende kind van zijn ouders, die te Dublin hun woonplaats hadden. Daar werd hij op de 4de Juli 1845 geboren. In tegenstelling met sommigen van zijn oudere broers moet de jongen zoolwel thuis als op school nog al wat last veroorzaakt hebben door zijn wilskrachtig, eigenzinnig karakter en zijn wildheid. Een heilig boontje was hij stellig niet!

Toch was al jong zijn liefste bezigheid lezen en bij voorkeur ging zijn belangstelling uit naar sprookjes en fantastische verhalen. Later uitte hij bij herhaling zijn teleurstelling erover, dat het hem altijd ontbroken had aan tijd om zelf een sprookjesboek te schrijven. Het meest spannende, het avontuurlijkste verhaal schreef deze onhandelbare jongen evenwel met zijn leven, dat zoo rijk werd aan ervaringen en gebeurtenissen, fantastischer dan het mooiste sprookje.

Toen Thomas een jaar of vijftien, zestien geworden was, vond en verslond hij de boeken van Voltaire, Rousseau en Paine. Daarvan was het gevolg, dat hij spoedig maar weinig respect overhield voor het Christelijk geloof in 't algemeen en voor de Kerk in 't bijzonder. Toch kon of wilde hij zich niet onttrekken aan de godsdienstige traditie van de familie: gehoorzaam, doch zonder diepere belangstelling ging hij ter catechisatie en werd vervolgens in de Iersche staatskerk opgenomen. In die tijd verliet hij ook de school en werd, dank zij de voorspraak van zijn vader, op een handelskantoor geplaatst om er de noo-

dige kennis van het zakenleven op te doen.

Nauwelijks een jaar na deze gebeurtenissen gingen rondreizende predikers hun arbeid tot geestelijke vernieuwing van het Iersche volk aan, welk werk spoedig uitgroeide tot een van die opwekkingsbewegingen, waarvan de Angelsaksische wereld in de negentiende eeuw bij herhaling getuige was en de rijke zegen ervoer.

Het begon juist te Dublin, waar bijna elke avond in kerken en zalen duizenden werden toegesproken en waar, dank zij de vurige, overtuigende prediking, honderden tot bekeering en een nieuw leven kwamen.

Ook de familie Barnardo onderging de invloed der beweging en twee oudere broers van Thomas kwamen tot een persoonlijk, levend geloof in Christus. Thomas zelf hield zich echter afzijdig, las zijn Voltaire en meesmuilde een beetje over „dat gedoe”. Hij zou wel oppassen! Geen der massa-meeTINGS woonde hij bij, hoe men daarop ook bij hem aandrong. Maar tenslotte gaf hij toch toe aan de herhaalde verzoeken van zijn broers en liet er zich toe overhalen, een bijeenkomst in kleine kring, in de woning van een bevriende familie, mee te bezoeken. Daar hoorde hij die avond het woord, dat hem verontrustte en niet meer losliet. 's Nachts zocht hij op hun slaapkamer zijn broers op om hen de nood van zijn hart in een lang gesprek te biechten. Zij knielden en baden ernstig met hem en toen zij opstonden zag Thomas het leven in een geheel nieuw licht. Hij had zijn jonge, sceptische hart aan den Heer gegeven. Dat geschiedde zeven weken vóór zijn zeventiende verjaardag, op een dag, die Barnardo sindsdien als de beste van zijn leven beschouwde. Vergeten stonden sindsdien de werken der agnostici en sceptici op zijn boekenplank; Thomas begon de Bijbel te lezen en te bestudeeren.

Doch dat niet alleen. Het geloof, dat nu voorgoed het zijne was geworden veranderde radicaal heel zijn leven. Vóór alles vervulde het hem van de eerste dag aan met een brandende behoefte tot de daad. Hij wàs gered, ja, maar òm te redden. De broers begonnen een schoolje voor kinderen uit de achterbuurten en Thomas, zoo jong als hij was, hielp dadelijk mee. En niet alleen gaf hij les, ook nam hij spoedig deel aan het huisbezoek bij de leerlingen, dat men als het verlengstuk, het Evangeliseerende deel van de opvoeding der kinderen voor noodzakelijk erkende. Van het eene krot naar het andere ging hij des avonds na kantoortijd om van Jezus te getuigen, te troosten, te helpen. Wat later begon hij met een aantal kinderen uit beter gesitueerde milieus een Zondagsschool, want waren zij goed beschouwd niet even onwetend omtrent de weg des heils als de allerarmsten?

In Londen had George Williams — een kantoorbediende als Barnardo — zijn Christelijke Jongelingsvereniging opgericht en het voorbeeld, dat ook in Dublin navolging vond, trok Thomas aanstonds aan; spoedig behoorde hij tot de C.J.M.V. Overdag zat hij op de kantoorbank, des avonds arbeidde hij voor Christus; op school, bij zijn huisbezoeken, in de vereniging en ook in de opwekkings-samenkomsten. Eén avond per week vond men hem echter altijd thuis. Dan studeerde, mediteerde en bad hij.

Wat later nam de kring der „Open Broeders”

hem in haar midden op en toen voortgezette bijbelstudie hem duidelijk maakte dat de doop behoort te volgen op de bekeering, liet Thomas zich opnieuw doopen. Hoe hoog hij die doopdag schatte toont zijn dagboek uit die jaren, waarin hij zijn doop uitvoerig beschrijft.

Tot zijn vele vrienden behoorde ook Dr. Frattam Guinness, een man, die veel bouwende arbeid verrichtte, waartoe o.a. behoorde, dat hij regelmatig een groep jongemannen rond zich verzamelde. In die kring ontmoette Barnardo op 'zekere avond de bekende stichter van de „China Inland Mission”, Hudson Taylor, die op verzoek van Guinness over zijn Zendingsarbeid vertelde. Aan het einde van de avond deelden vier der aanwezige jongelieden mede, dat zij besloten hadden, hun leven aan de Zending in China te geven. In later jaren deden drie hunner deze gelofte gestand, ieder op zijn eigen wijze. Thomas Barnardo, de vierde, werd door God op een andere weg gevoerd.

Na zorgvuldige overweging besloot Barnardo, zich tot arts te bekwamen, eer hij het Evangelie in het verre land dienen ging. Hij kreeg verlof van zijn ouders om zijn plannen uit te voeren en reisde, na de noodige voorbereidingen, in 1865 naar Londen om er zijn studie aan te vangen. De middelen van bestaan, waarover hij beschikte waren wel bescheiden, doch dat verhinderde hem niet, elke penny, die hij missen kon uit te zuinigen opdat hij ze benutten kon ten behoeve van het werk, dat hij — evenals te Dublin — ook te Londen in de allerarmste achterbuurten aanving, zoo spoedig hij in zijn nieuwe omgeving wat thuis begon te raken.

Met een paar gelijkgezinde vrienden wist hij zich een oude ezelsstal in een steeg te verwerven. De schuur werd wat opgeknapt, de muren witgekalkt, een aantal banken en tenslotte ook nog een kachel in het lokaaltje geplaatst. Klaar was de „school”, waar zich nu spoedig des avonds een telkens grooter aantal havelooze kinderen verzamelde, aan wie Thomas elementair onderwijs begon te geven. Een leerplichtwet bestond toen nog niet en vooral de armste kinderen bleven in de regel — ook wegens het schoolgeld — altijd van onderricht verstoken. Vooral in de winter trok het dan verwarmde schoolje veel meer jeugdige bezoekers dan daar konden worden toegelaten. Thomas wist uitnemend met hen om te gaan en verwierf zich vrij spoedig ook de sympathie van de schamele, tuchtlooze schare. De Zondagen besteedde de onderwijzer met zijn vrienden aan Evangelisatie-arbeid in zijn gebouw en aan huisbezoek.

Aanvankelijk ondervond hij, de indringer in deze ruwe, losbandige omgeving, duidelijke vijandschap van de bedelaars, dieven en misdadigers, die tot de bevolking behoorden, maar na korte tijd verwierf hij zich door zijn onderwijs en hulpbetoon een goede reputatie onder hen. Waar zelfs de politie het niet waagde, door te dringen, ging hij rustig en onbevreemd naar binnen. Eens werden hem in een donker slop door vier kerels zijn horloge, beurs en portefeuille ontfroefd, doch toen de jongeman kalm zijn huisbezoek voortzette, werden hem even later zijn eigendommen met een brommend excuus weer terug gegeven. „Wij wisten niet, dat u het was, mijnheer,” zei een der dieven ter verontschuldiging en maakte, dat hij weg kwam. (Wordt vervolgd.)